

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9Co/200/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5118204885
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Turza
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5118204885.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Turzu a členov senátu JUDr. Jána Burika a JUDr. Ladislava Mejstříka, v spore žalobcu Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanému U. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. N. XXXX, T., o zaplatenie 506,99 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Žilina, č. k. 41Csp/34/2018-89 zo dňa 30. mája 2019, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zamietajúceho výroku a vo výroku o trovách konania potvrdzuje.

Vo zvyšnej časti ponechal rozsudok nedotknutý.

Žalovaný nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1) Napadnutým rozsudkom súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 541,54 eur spolu s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 539,19 eur od 16.02.2018 do zaplatenia, a to všetko v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že vo zvyšnej časti žalobu zamietol a žalobcovi voči žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % trov konania.

2) Dospel k názoru, že úverová zmluva č. 43798 zo dňa 19.04.2013 uzatvorená medzi stranami sporu je zmluvou o spotrebiteľskom úvere, na ktorú sa vzťahuje zákon č. 129/2010 Z. z., v zmysle ktorého zmluva spĺňa všetky obligatórne náležitosti. V predmetnej veci mal preukázané, že dňa 15.02.2018 sa celý úver stal splatným s tým, že nemal pochybnosti ani o výške uplatnenej istiny 506,99 eur (ktorá vyplýva z prehľadu splácania č.l. 40), zmluvnom úroku z úveru vo výške 32,20 eur a úroku z omeškania 2,35 eur (predstavujúci úrok z omeškania vyčíslený do zosplatenia úveru). Žalobcovi nepriznal zmluvný úrok vo výške 17,90 % ročne po dátume splatnosti, t. j. po dátume 15.02.2018, nakoľko mal za to, že zmluvný úrok ako odplata (cena) za poskytnuté peňažné prostriedky prislúcha veriteľovi len za dojednanú dobu poskytnutia úveru. Tento úrok mu neprislúcha, keďže zosplatením úveru nastáva predčasne splatnosť úveru, dochádza teda k zmene pôvodných podmienok, za ktorých bol úver poskytnutý. Po zosplatení úveru sa dlžník, pokiaľ v určenej lehote neuhradí dlh, dostáva do omeškania a nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10Co/301/2015 zo dňa 29.05.2015, č.k. 10Co/229/2018-119 zo dňa 25.10.2018 a na závery rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 476/2012, týkajúceho sa skutkovo a právne obdobnej veci, kde Ústavný súd SR v danej veci odmietol sťažnosť smerujúcu proti záverom všeobecných súdov, v zmysle ktorých má veriteľ nárok na zaplatenie dohodnutého úroku z úveru iba do dňa, kedy prehlásil úver za predčasne splatný s tým, že po tomto termíne žalobcovi nevzniká právo na zaplatenie dohodnutého úroku z úveru, ale iba úroku z omeškania v súlade s ust. § 369 Obchodného zákonníka. Žalobcovi

zároveň priznal aj úroky z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 539,19 (istina 506,99 + úroky 32,20) eur od 16.02.2018 do zaplatenia v zmysle ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 3 ods. 1 nariadenia Vlády SR č. 87/1995 Z. z. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1, 2 CSP.

3) Proti tomuto rozsudku, v rozsahu zamietnutej časti, podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. h) a b) CSP. V odvolaní poukázal na ust. § 151 ods. 1 CSP, podľa ktorého skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné. Namietal, že z napadnutého rozhodnutia je zrejmé, že tvrdenia žalobcu čo do vzniku právneho vzťahu a výšky dlhu žalovaný žiadnym spôsobom nepoprel (ostal pasívny), preto konštatovanie súdu prvej inštancie o tom, že žalobca nemá nárok na zmluvný úrok po zosplatnení, nemalo oporu v zistenom skutkovom stave, založenom na základe prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany (ust. § 149 CSP). Ak potom skutkový stav, žalovaným nepopretý neprevzal, mal nariadiť pojednávanie na prejednanie vecí samej, na ktorom by postupoval v zmysle ust. § 181 ods. 2 CSP. Uviedol, že ak sa ukáže, že strana doteraz nespĺnila svoju povinnosť tvrdenia (neuviedla všetky rozhodujúce skutočnosti alebo ich uviedla neúplne) alebo povinnosť dôkaznú (nenavrhol dôkazy potrebné na preukázanie všetkých svojich sporných tvrdení, ktoré sú pre právne posúdenie významné) musí sud prvej inštancie, aj keby išlo o spor podľa ust. § 177 ods. 2 písm. a) resp. § 297 písm. b) CSP vždy nariadiť pojednávanie a splniť si povinnosť podľa ust. § 181 ods. 2 CSP. Súd prvej inštancie sa neriadil ust. § 150 CSP a ust. § 151 CSP, v dôsledku čoho jeho nepredvídateľný a prekvapivý postup ohľadom zamietnutia žaloby vo zvyšnej časti bol v rozpore s právom sporovej strany na spravodlivý proces. Žalobcovi tým bola odňatá možnosť konať pred súdom. Pokiaľ ide o nárok na zmluvný úrok, uviedol, že existuje množstvo zákonných ustanovení, z ktorých priamo (resp. výkladom, cez analogiu legis) vyplýva záver, podľa ktorého nárok veriteľa na zmluvný úrok nie je viazaný na zosplatnenie dlhu, ale na vrátenie v rámci úveru poskytnutých peňažných prostriedkov (ust. § 497, ust. § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka). Mal za to, že ak zákon č. 129/2010 Z. z. spotrebiteľovi ukladá povinnosť pri odstúpení zaplatiť zmluvne dohodnuté úroky až do dňa splatenia istiny, musí mať tomu zodpovedajúce právo na zmluvne dohodnuté úroky po zosplatnení aj veriteľ. Úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka, ani prípadné zosplatnenie dlhu, ktoré je skutočnosťou zakladajúcou vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, pričom nárok na úrok z úveru neovplyvňuje. Iný výklad by musel byť odôvodnený priamo príslušnými zákonnými ustanoveniami (ktoré neexistujú) alebo nepriamo - extenzívnym výkladom existujúcich zákonných ustanovení, ktorý však nebol predložený. V súvislosti s vyššie naznačeným poukázal na viaceré rozhodnutia krajských súdov, Najvyššieho súdu ČR a Najvyššieho súdu SR, na ktorých podstatnú argumentáciu z odôvodnení odkázal. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil a vyhovel žalobe v celom rozsahu.

4) K podanému odvolaniu sa žalovaný nevyjadril.

5) Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal vec v rozsahu vymedzenom v podanom odvolaní (§ 379 CSP, § 380 ods. 1 CSP) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP) odvolaním napadnutý rozsudok v napadnutej časti zamietajúceho výroku, (ktorým nepriznal žalobcovi nárok na úrok 17,9 % ročne z nezaplátenej istiny 506,99 eur od 16.02.2018 do zaplatenia), ako i v súvisiacom výroku o náhrade trov konania, podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil. Vo zvyšnej časti, odvolaním nenapadnutej, ponechal rozsudok nedotknutý.

6) Pokiaľ išlo o skutkové zistenia, vyhodnotenie rozhodujúcich skutočností a právne posúdenie veci, v tomto smere sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia, ktoré v takomto prípade nie je potrebné opakovať (ust. § 387 ods. 2 CSP), keď ani zo strany odvolateľa neboli v priebehu odvolacieho konania tvrdené také skutočnosti, s ktorými by sa nevyporiadal súd prvej inštancie v dôvodoch napadnutého rozhodnutia.

7) Nadväzne na jednotlivé tvrdenia žalobcu v odvolaní možno konštatovať, že na záväzkový vzťah, ktorý vznikol medzi žalobcom a žalovaným na základe úverovej zmluvy č. 43798 zo dňa 19.04.2013 je potrebné aplikovať ustanovenia zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Pri právnej úprave spotrebiteľských zmlúv sa vychádza zo zásady ochrany spotrebiteľa ako tzv. slabšej strany a neprípustnosti zneužívania postavenia dodávateľov ako tzv. silnejšej zmluvnej strany.

8) Žalobca v odvolaní namietal, že konštatovanie súdu prvej inštancie o tom, že žalobca nemá nárok na zmluvný úrok po zosplatnení, nemalo oporu v zistenom skutkovom stave, založenom na základe prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany, keďže žalovaný žiadnym spôsobom nepoprel tvrdenia žalobcu čo do vzniku právneho vzťahu a výšky. Nadväzne na to, namietal, že súd prvej inštancie mal v danej veci nariadiť pojednávanie, ak neprevzal žalobcom tvrdený skutkový stav, žalovaným nepopretý. Ak sa ukázalo, že strana nesplnila povinnosť tvrdenia alebo povinnosť dôkaznú, súd prvej inštancie musí vždy nariadiť pojednávanie aj keby išlo o spor podľa ust. § 177 ods. 2 písm. a) resp. § 297 písm. b) CSP. Tento nepredvídateľný a prekvapivý postup súdu ohľadom zamietnutia žaloby v časti mal za následok porušenie práva žalobcu na spravodlivý súdny proces.

9) S uvedenou odvolacou argumentáciou žalobcu sa nebolo možné stotožniť. Súd prvej inštancie nezaložil svoje rozhodnutie na závere, že žalobca ohľadom preukázania dôvodnosti svojho nároku (na zmluvný úrok z nezaplatennej istiny po zosplatnení úveru) neunesol bremeno tvrdenia alebo dôkazné bremeno, v dôsledku čoho súd rozhodol o zamietnutí jeho žaloby v tejto časti. Nárok žalobcu zamietol z dôvodu, že mal za to, že tento mu neprináleží, t. j. nemá naň nárok. Aplikácia prax súdov sa otázkou priznania úrokov za úver po splatnosti pohľadávky, a teda popri úrokoch z omeškania či iných sankciách už zaoberala. Najvyšší súd SR konštatoval, že dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania podľa § 369 Obchodného zákonníka (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Obo 143/98). V rozsudkoch súdov sa zmluvné dojednanie o povinnosti platiť úroky popri úrokoch z omeškania označilo za obchádzanie zákonného pravidla zakotveného v § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka o administratívnom strope úrokov z omeškania (napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co 182/2011). S poukazom na uvedené nebolo nutné v prejednávanej veci nariadovať pojednávanie.

10) Vzhľadom na skutočnosť, že zmluvy o spotrebiteľských úveroch sú zmluvami spotrebiteľskými podľa § 52 ods. 1 OZ a berúc do úvahy ust. § 52 ods. 2 a § 54 ods. 1 OZ, pri vyhlásení predčasnej splatnosti, môže veriteľ postupovať iba v súlade a za podmienok uvedených v ust. § 53 ods. 9 OZ v spojení s ust. § 565 OZ, v prípade každej formy úveru. Vzhľadom na nejednoznačnosť výkladu a neprimerané postupy veriteľov sa jednoznačne zakotvuje, že tzv. odplatné úroky budú veriteľovi patriť výhradne len do okamihu uplatnenia práva na jednorazové zosplatnenie úveru alebo pôžičky poskytnutej spotrebiteľovi v súlade s ust. § 53 ods. 9 OZ. Veriteľ týmto svojím jednostranným právnym úkonom navodzuje stav, v ktorom disponuje oprávnením získať okamžite späť celú sumu požičaných/poskytnutých finančných prostriedkov. Z doktrínálneho hľadiska nie je podstatné, či bezprostredne reálne (predovšetkým v spojitosti s majetkovým statusom dlžníka) môže k takémuto okamžitému vymoženiu dôjsť, rozhodujúcim je právny stav vytvorený veriteľom. V jeho dôsledku na strane veriteľa odpadá časové obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť vrátiť (celú aktuálnu) sumu požičaného úveru, navyšenú o úroky ku dňu zosplatnenia. Od prvého dňa omeškania spotrebiteľa s takýmto plnením ide svojím charakterom o protiprávny stav. S protiprávnym stavom (keďže spotrebiteľ sa ocitá v omeškani) sa prirodzene spájajú výhradne sankcie. Naopak s protiprávnym stavom sa nemôžu spájať odplatné plnenia, ktoré sa viažu len na stav lege artis, t. j. na oprávnené držanie peňažných prostriedkov spotrebiteľom podľa pôvodných podmienok zmluvy o úvere. Povedané inak, v protiprávnom stave patria veriteľovi len sankcie na tento účel definované kogentným (určujúcim) pravidlom § 517 ods. 2 OZ v spojení s § 3 a § 3a nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z.

11) Z uvedeného vyplýva, že veriteľ si nebude môcť po jednorazovom zosplatnení uplatniť úroky za čas, ktorý by mala úverová zmluva ešte trvať bez výhody postupného splácania dlhu spotrebiteľom v splátkach. V týchto prípadoch bude mať po jednorazovom zosplatnení veriteľ nárok len na úroky z omeškania, ktorými sa bude úročiť celá výška dlhu spotrebiteľa, ktorá sa ustálila v dôsledku uplatnenia práva na jednorazové zosplatnenie úveru. V opačnom prípade by na ťarchu žalovaného (ako spotrebiteľa) dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi zmluvy (stranami v konaní) aj v danom prípade. Išlo by o právny stav, kedy by sa fakticky popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku (zosplatnenia úveru) a veriteľ by mal právo na úroky, ako keby k zmene záväzku nedošlo; naproti tomu spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred takouto zmenou.

12) Odvolací súd zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bola strana pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa článku 46 ods. 1 Ústavy a práva na spravodlivý proces podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru nepatrí ani právo strany sporu vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

13) Vzhľadom na uvedené, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie, v napadnutej časti potvrdil. Pokiaľ aj odvolateľ poukázal na viacero rozhodnutí súdov SR a NS ČR, je nutné podotknúť, že súd nie je v zásade viazaný inými rozhodnutiami ostatných súdov.

14) O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP, § 255 ods. 1 CSP. Žalovaný mal v odvolacom konaní úspech, patrila by mu náhrada trov, ale keďže ostal v odvolacom konaní nečinný (zo spisu nevyplýva že by mu nejaké trovy vznikli), súd mu nárok nepriznal.

15) Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).